Міністерство освіти і науки України

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут архітектури, будівництва та енергетики

Кафедра архітектури та містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту архітектури, будівництва та енергетики

_____ Мазур М. П.

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ УРБАНІСТИКИ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень Перший (бакалаврський) рівень

(назва освітнього рівня)

Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 191 Архітектура та містобудування

(код і назва спеціальності)

Спеціалізація

(назва спеціалізації за наявності)

Статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова/вибіркова

Мова викладання

українська

2024 р.

Розробник:

доктор іст. наук, професор
кафедри суспільних наук
oleh.maliarchuk@nung.edu.ua

Олег МАЛЯРЧУК

Схвалено на засіданні кафедри архітектури та містобудування
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 року

В. о. завідувача кафедри архітектури та містобудування _____ Ярослав ВАСИЛИШИН

Гарант ОП «Архітектура та містобудування» _____ Олексій ЯЩЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою курсу є сформувати розуміння особливостей генези та розвитку міських структур залежно від природних, економічних, культурних умов. Це передбачає вирішення наступних завдань: - сформувати цілісне уявлення про місто як просторову, соціальну та культурну структуру; - надати уявлення про класичні теорії міста, урбанізації та урбанізму; - сформувати комплексне розуміння міської структури і пов'язаних із нею проблем місцевого самоврядування, міського адміністрування та планування, міської історії та культури; - стимулювати студентську наукову роботу в царині урбаністики, сприяти розвитку урбаністичних студій як міждисциплінарного напряму на основі сучасних наукових методологій; - розглянути місце та значення міст в історії в різних конкретно-історичних умовах; - висвітлити історіографічні та методологічні проблеми виникнення та становлення міста; - прослідкувати еволюцію міського самоуправління; - показати соціальний, економічний розвиток міст XVI - XXI ст.; - розкрити поняття «міський спосіб життя», «міська культура», «міські субкультури». У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: - концептуальні наукові та практичні знання про новітні напрямки історичних досліджень, зокрема, місцевої історії, інтелектуальної історії, усної історії, просопографії тощо для розширення інформаційного простору в сфері історичних знань та формуванні суспільної свідомості; - необхідний для наукового дослідження категоріальний апарат, сучасні методи дослідження, вміння застосувати комплексний підхід. Вміти проводити моніторинг різних видів джерел наукової інформації відносно досліджуваної проблеми, визначати рівень об'єктивності фактологічної основи в різних видах джерел, оцінювати їх достовірність та репрезентативність.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://nung.edu.ua/department/kafedra-arkhitekturi-ta-mistobuduvannya/04-disciplini
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	«Історія України та української культури», «Психологія», «Загальна історія архітектури та містобудування», «Історія української архітектури»
Постреквізити	«Філософія та соціологія», «Історія сучасної архітектури»
Результати навчання	ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

	ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та топологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища на засадах безпековості, екологічності, енергоефективності, інклюзивності. ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.
Компетентності	*Загальні компетентності* ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. *Спеціальні (фахові) компетентності* СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування. СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні в Україні та зарубіжних країнах. СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. СК14. Усвідомлення особливостей застосування сучасних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, а також технологій при створенні об'єктів містобудування, архітектури та будівництва. СК17. Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач. СК18. Усвідомлення теоретичних основ архітектури будівель і споруд, основ реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач.
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (softskills)	***Самостійність**:* здобувачі навчаються самостійно виконувати завдання, приймати власні рішення без необхідності постійної спрямованості з боку інших учасників. ***Організаційні навички***: кожен здобувач має вміти організовувати своє робоче середовище, керувати своїми ресурсами та засобами, дотримуватися графіків та виконувати завдання вчасно. Це розвиває вміння планувати та організовувати свою роботу. ***Критичне мислення:*** здобувачі навчаються аналізувати проблеми, шукати ефективні рішення, оцінювати та вдосконалювати свою роботу. ***Комунікація**:* в процесі навчання студенти обмінюються інформацією, консультують, підтримують один одного, обговорюють результати.

	Креативність: використання історичної інформації може спонукати студентів до творчого мислення та знаходження нових, ефективних рішень. ***Терпимість до помилок:*** в процесі навчання не уникнути помилок, і вивчення історії допомагає студентам розвивати терпимість до пошуку та виправлення помилок.

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять та поведінки на них

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ № 68):

- відвідування занять є **обов'язковим**;
- студенти повинні приходити на заняття **вчасно**. Запізнення на заняття неприпустиме, якщо воно не пов'язане з непередбачуваними обставинами. Якщо студент має невідкладні справи, які перешкоджають йому прибути вчасно, то він повинен заздалегідь повідомити викладача. Пізніше прибуття на заняття може бути розціненим як пропуск заняття без поважної причини. У випадку систематичних запізнень може бути запроваджено додаткові вимоги до студента щодо відвідування занять;
- під час занять та консультацій мобільні телефони повинні бути переведені в беззвучний режим з метою забезпечення сприятливого середовища для навчання та уникнення дистракції уваги учасників занять. Наявність активних мобільних телефонів на заняттях може перешкоджати процесу навчання, заважати спілкуванню та порушувати зосередженість здобувачів освіти;
- під час занять, за винятком контрольних заходів, дозволяється використання різноманітних джерел інформації та засобів її пошуку, що може допомогти здобувачам знайти різноманітні підходи до розв'язання завдань та поглибити свої знання у галузі, а також навчитися вибирати якісну та надійну інформацію з правильних та довірених джерел;
- студенти повинні бути активними учасниками занять та виконувати необхідний мінімум навчальної роботи. Необхідно ставитись до занять з відповідальністю та зацікавленістю, взаємодіяти з викладачем та іншими студентами, дотримуватись вимог до виконання завдань та звітів. Неприйнятно приходити на заняття недбало підготовленими. Заохочення – бонусні бали за активну участь у дискусіях на заняттях;
- правила роботи в режимі відеоконференцій: а) здобувачі освіти мають дотримуватися правил роботи в режимі відеоконференцій; приєднання до відеоконференцій повинно виконуватися тільки з корпоративних акаунтів (у випадку використання засобу відоконференційMeet) та відбуватися за допомогою камери, яка повинна бути ввімкнена протягом усього заняття;під час приєднання до конференції здобувачі освіти повинні себе ідентифікувати у форматі Ім'я та Прізвище; б) під час відеоконференцій не дозволяється використовувати засоби зняття екрану, а також будь-які інші програми, які можуть порушити збереження конфіденційної інформації; в) під час відеоконференцій необхідно дотримуватися етики та поважати права інших учасників занять;забороняється поводити себе агресивно, використовувати ненормативну лексику, розмовляти голосно поза чергою, коментувати непов'язані з темою заняття питання;г)здобувачі освіти повинні використовувати функцію «Підняти руку» в разі бажання взяти слово чи задати питання;викладач має право визначити порядок надання слова та обрати учасника, який має перевагу в заданні питання; д) забороняється розповсюджувати посилання на відеоконференції без дозволу викладача;в разі порушення правил роботи в режимі відеоконференцій викладач має право відключити здобувача освіти від конференції.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Основні правила академічної доброчесності для студентів з дисципліни: здобувачі повинні дотримуватися правил і норм академічної доброчесності під час виконання усіх

видів робіт відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ (від 05.04.2022р., наказ №73) (http://surl.li/awpyn):

- **самостійність при виконанні письмових робіт:** здобувачі повинні виконувати роботи самостійно та не допускати списування або залучення інших осіб до виконання завдання(для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- **дотримання правил тестування:** здобувачі повинні дотримуватися правил при проходженні тестового контролю та не допускати обміну відповідями з іншими студентами. Заборонено використання будь-яких електронних пристроїв, зокрема, мобільних телефонів та планшетів під час проходження тестів;
- **достовірність даних:**студенти повинні надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень;

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (тест, письмова робота,екзамен); повторне проходження освітнього компонента.

3)щодо оцінювання

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних,семінарських занять, оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік – 60 балів);
- підсумковий/семестровий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного та семестрового контролю;
- поточний контроль включає оцінювання студентів під час семінарських занять, які оцінюються кожне у 10 балів; загальна кількість занять – 8;
- модульний контроль проводиться у вигляді тестів різного виду. Тести складаються з 20 завдань та обмежені за часом їх виконання. Студент має тільки одну спробу для виконання тестових завдань. За правильне виконання тестових завдань студент отримує 20 балів.
- Для отримання підсумкового/семестрового контролю (залік) здобувач освіти повинен мати:
  - відсутність заборгованості із лекційних та семінарських занять;
  - пройдені модульні тести;
  - поточний рейтинг має бути не менш ніж 50 (60) балів.

Семестрова оцінка виставляється у 100 бальній системі.

Під час проведення дистанційних занять поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за допомогою дистанційних технологій, а також шляхом оцінювання завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі.

Результати поточного контролю обліковуються та регулярно доводяться до відома здобувачів за допомогою:

- внесення інформації до електронного журналу АСУНП «Деканат» (відповідно до наказу від 16.10.2020 р., № 248);

Підсумкові результати поточного контролю за виконанням здобувачами вищої освіти індивідуального навчального плану будуть доведені до відома здобувачів не пізніше дати проведення останнього навчального заняття із дисципліни.

Семестровий контроль проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Уразізастосуваннядистанційноїтехнологіїінавчанняпоточнийтасеместровийконтролізді йснюються відповідно до «Положеннящодоорганізаціїпоточного, семестровогоконтролюта атестаціїздобувачіввищоїосвітиіззастосуваннямдистанційнихтехнологій» від 22.10.2022р. (наказ №262).

4)щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Перескладання будь-яких контрольних заходів передбачено тільки за наявності документально підтверджених вагомих причин відсутності на заняттях.

На початку семестру на першій лекції або семінарському занятті викладач повідомляє студентам про форми контролю, критерії оцінювання, терміни контрольних заходів відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ (https://cutt.ly/LGf3Uls), Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань студентів та визначення рейтингу студентів» (https://cutt.ly/TWEB1is), Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій (https://cutt.ly/Qhx9FLB), Положення про порядок проведення екзаменів та диференційованих заліків (https://cutt.ly/okWNURB).

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті

Результати неформального навчання можуть бути визнані та перезараховані як частина оцінюваних активностей, ПОЛОЖЕННЯ про порядок визнання результатів отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ (https://griml.com/Ew5zh) у разі пред'явлення сертифікату про успішне завершення курсу (з вказаною оцінкою) та у випадку, якщо теми онлайн-курсу, тренінгу-курсу відповідають навчальним елементам дисципліни. Приклади курсів, елементи яких можуть бути визнані та зараховані як оцінювані активності: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/novitnia-istoriya-ukrayiny/

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням https://griml.com/L3VUV.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням https://griml.com/i42PI.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитися з документом можна за покликанням http://surl.li/wzkepe

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Загальна історія урбаністики» згідно з чинним РНП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи для різних форм навчання характеризує табл. 1.

***Таблиця 1** – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни*

Найменування показників	Всього	Розподіл по семестрах
		Четвертий семестр
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість модулів	1	1
Загальний обсяг часу, год.	90	90
Аудиторні заняття, год., у т. ч.:	36	36
лекційні заняття	18	18
семінарські заняття	-	-
практичні заняття	18	18
лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год.	54	54
Форма семестрового контролю	Диференційованийзалік	Диференційований залік

3.2. Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Загальна історія урбаністики» характеризує табл. 2

***Таблиця 2** – Тематичний план лекційних занять*

Шифр	Назви змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
			Порядковий номер
М 1	**Теми занять**	**18**	
ЗМ1 **Т. 1**	**Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу** Предмет, мета, завдання, структура, хронологічні і просторові межі курсу. Історична урбаністика як галузь соціогуманітарного знання. Розуміння понять «урбанізація» та «урбаністика». Особливості періодизації. Стан наукового вивчення напряму. Джерельна база міської історії. Джерельна база курсу. Підходи до розуміння характеру історичного процесу. Марксистська теорія. Цивілізаційна концепція (А. Тойнбі, С. Хантингтон). «Хвильова теорія» Е. Тоффлера. Базові принципи і методологічні засади наукового напряму. Загальнонаукові, спеціальні та міждисциплінарні методи. **Виникнення міст** Місто як феномен. Місто і село. Зовнішні ознаки міста. Міська і сільська модель спільноти. Погляди видатних соціологів на особливості міського суспільства: М. Вебер, Ф. Тьонніс, Л. Мамфорд. Функції міста. Місто і держава. Поняття «урбаністичної революції» (за Г. Чайлдом). Поняття «протоміста» і проблема	**2**	1, 2, 3,4, 7, 9, 12

Шифр	Назви змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література Порядковий номер
	якісного переходу від протоміста до міста. Чинники виникнення і розвитку міста. Найдавніші міські поселення світу: Єрихон, Чатал-Гуюк та ін		
Т.2	**Міста і містобудування Стародавнього Сходу** Міста Давнього Єгипту та Близького Сходу. Колоподібне місто, перехід до прямокутного, його причини. Найдавніші міста: Мемфіс, ансамбль у Гізі, Кахун, Фіви, Ахетатон та ін. Міста Дворіччя та Передньої Азії. Шумеро-аккадські міста: Ур, Упі, Ашпупак, їхнє планування та забудова. Виникнення містобудівної картографії. Вавілон і Ніппур. Типи ідеальних поселень у трактаті «Артхашастра». Міста Давнього Китаю. Виникнення китайських міст у долині Хуанхе. Плани та укріплення міст. Трактат «Менцзи». Міста в епоху царства Цинь і будівництво Великої китайської стіни. Міста Ханської імперії. **Античні міста і містобудування** Міста на островах та узбережжі Егейського моря (Кріт, Пелопоннес, Мала Азія). Розпланування палаців у Кносі та Фесті. Троя. Міста мікенської культури: Тірінф і Мікени. Утворення міст-держав в архаїчний період. Зростання і примноження міст. Вибір територій і розпланувальні схеми. Зонування. Міські центри: акрополь і агора. Міста з нерегулярним розпланування-ням: Олімпія, Дельфи. Гіпподамова система. Варіації регулярного чинника: Олінф і Мілет. Міста в еллініcтичну добу: Олександрія та Антіохія. Приклади гіпподамового розпланування: Селевкія і Дура-Європос. Приєна. Акрополь у Пергамі. Міста етрусків. Будівництво таборів і доріг. Республіканський Рим. Форум Романум. Помпеї. Міста доби імперії. Містобудівна політика Августа. Містобудівна теорія Вітрувія. Міста-табори. Ансамбль імператорських форумів. Типи будівель і містобудівна композиція.	**2**	1, 2, 3, 4, 6, 12, 14
Т.3	**Міста і містобудування середньовічної Європи** Візантійські міста доби Середньовіччя. Стан міст після па-діння Західної Римської імперії. Походження середньовічних міст. Відмінності феодального міста від рабовласницького. Етапи розвитку феодального міста. Константинополь, Антіохія, Юстиніана та інші міста Візантії. Середньовічні міста Західної Європи. Чинники розвитку західноєвропейських середньовічних міст. Міське самоврядування. Соціальна топологія. Характерні взірці планувальних схем: регулярні, вільні, радіально-кільцеві, змішані. Міські фортифікації середньовіччя. Містобудівні ансамблі соборних площ. Ринкові площі та їхні різновиди. Ратуші та їхнє містобудівне значення. Архітектурний образ середньовічного міста.	**2**	1, 3. 5, 6, 8, 14

Шифр	Назви змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література Порядковий номер
Т.4	**Міста і містобудування ранньомодерної Європи** Містобудування доби Відродження та бароко в Італії. Чинники містобудівного розвитку. Теоретичні розробки Філарете, Альберті, Вазарі, Скамоцці, Леонардо да Вінчі, Палладіо. Концепція «ідеального міста». Забудова Флоренції і Венеції. Містобудівні роботи в Римі. Площа Капітолія. Планувальна реконструкція Риму. Д. Фонтана. Променеві планувальні схеми. Трактат Т. Кампанели «Місто сонця». Рим доби бароко. Площа перед собором св. Петра. Л. Берніні. Містобудування Франції XV–XVII ст. Соціальні передумови. Будівництво міст-фортець. Розбудова Парижу. Ансамблі Лувра та Тюїльрі. Міські площі Вогезів і Дофіна. План Парижу Меріана. Регулярні планувальні прийоми в заміських парках. Людовик XIV і будівництво Версаля. Містобудування Англії XV–XVII ст. Ідеї Т. Мора в трактаті «Утопія». Планувальний розвиток Лондона. Ансамблі Вестмінстера і Сіті. І. Джонс і його містобудівна діяльність. К. Рен. Пропозиції з реконструкції Лондона після пожежі 1666 р.	**2**	1, 3, 5, 5, 8, 12
ЗМ2 **Т.5**	**Місто і містобудування XVIII – першої пол. XIX ст.** Містобудівне мистецтво Франції XVIII – поч. XIX ст. Ідеї Просвітництва. Теоретичні праці М. А. Лож'єта П. Патта. Конкурс на площу Людовика XV. Проєкт Ж. А. Габріеля. Будівництво королівських площ у Нансі, Бордо, Реймсі. План 1775 р. К. Н. Леду та його погляди на містобудування. Проєкт міста Шо. Містобудівні новації в Парижі епохи буржуазної революції. Реконструкція Парижу в добу імперії. Репрезентативне будівництво. Площа Згоди. Ідеальні міста. Ідеї класицизму в містобудуванні Англії. Міста Бат, Едінбург. Розвиток Лондона. Розвиток Відня у XVIII ст. Початковий етап забудови Нью-Йорка, Філадельфії, Квебека. Будівництво Вашингтона.	**2**	1, 2, 4, 6, 7, 9
Т.6	**Міста і містобудування другої пол. XIX – поч. XX ст.** Розвиток містобудування в Європі та США другої половини XIX – початку XX ст. Соціально-економічні передумови: підйом промисловості, ріст міського населення, будівництво залізниць, нові матеріали і технології. План реконструкції Парижу барона Османа. Міжнародні виставки. Містобудівна футурологія А. Сент-Еліа та Т. Гарньє. Є. Говард та ідеї міста-саду. Американські міста: Чикаго, Сан-Франциско, Лос-Анджелес та ін. Хмарочоси у структурі міст.	**2**	1, 4, 6, 7, 10, 14
Т.7	**Міста і містобудування міжвоєнного періоду (1920 – 1930-ті рр.)** Теорія та практика містобудування міжвоєнної доби. «Сучасна архітектура» і містобудування. Містобудівні ідеї Ле Корбюзье. «Променисте місто» і план Вуазен. Афінська Хартія. Містобудівні ідеї радянської Росії: В. Татлін, брати Весніни, І. Леонідов, М. Ладовський,	**2**	1, 3, 4, 11, 13

Шифр	Назви змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література Порядковий номер
	М. Мілютін та ін. Містобудівні проєкти та реалізації німецьких архітекторів.		
Т.8	**Міста і містобудування після Другої світової війни** Теорія та практика містобудування другої пол. XX ст. Повоєнна відбудова та реконструкція міст. Варшава, Берлін, Дрезден та ін. Ле Корбюзье та будівництво Чандігарху. Л. Коста та проєкт столиці Бразилії. Функціональні та композиційні засади містобудування. «Інтернаціональний стиль» і містобудування. Містобудівна теорія та практика в СРСР, УРСР.	**2**	2, 3, 5, 7, 9, 12
Т.9	**Сучасне постіндустріальне місто** Постіндустріальна цивілізація. Сучасні міста та їхня роль у житті сучасної людини. Міста-метрополії світу. Агломерації, конурбації, мегаполіси. Моделі міського планування. Урбанізаційні тенденції. Субурбанізація. Реурбанізація і джентрифікація. Розвиток транспорту та інфраструктури в містах. Сучасні проєкти розвитку міст світу. Проблеми сучасних міст. Міста-«привиди».	**2**	2, 3, 5, 7, 9, 12

Всього: модулів – 1; змістових модулів – 2.

3.3. Теми практичних занять

Теми практичних/семінарських занять дисципліни «Загальна історія урбаністики» наведено у табл. 3.

***Таблиця 3** – Теми практичних/семінарських занять*

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література порядковий номер
М 1	**Теми занять**	**18**	
ЗМ1 **П. 1**	**Теоретико-методологічні засади курсу** 1. Поняття «урбанізація» та «урбаністика». 2. Історична урбаністика як галузь соціогуманітарного знання. 3. Підходи до розуміння характеру історичного процесу. 4. Загальнонаукові, спеціальні та міждисциплінарні методи наукового напряму. **Виникнення міст** 1. Місто як феномен. 2. Функції міста. 3. Чинники виникнення і розвитку міста. 4. Урбаністична революція (за Г. Чайлдом). 5. Протомісто. 6. Найдавніші міські поселення світу: Єрихон, Чатал-Гуюк.	**2**	1, 2, 3, 5, 7, 9

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література порядковий номер
П. 2	**Міста і містобудування Стародавнього Сходу** 1. Міста і містобудування Давнього Єгипту. 2. Міста і містобудування Давньої Месопотамії. 3. Давні міста і містобудування Східного Середземномор'я і Малої Азії. 4. Міста і містобудування Перської держави. 5. Міста і містобудування Давньої Індії. 6. Міста і містобудування Давнього Китаю. **Античні міста і містобудування** 1. Міста крито-мікенської культури. 2. Планувальні схеми і зонування давньогрецьких полісів. 3. Міста в елліністичну добу. 4. Римське містобудування періоду республіки доби імперії.	**2**	1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 12
П. 3	**Міста і містобудування середньовічної Європи** 1. Візантійські міста доби Середньовіччя. 2. Походження середньовічних міст Західної Європи. 3. Міське самоврядування. 4. Планування середньовічних міст. 5. Ансамблі міських центрів: замки, ринки, монастирі. 6. Середньовічні міста Центральної та Східної Європи.	**2**	1, 2, 3, 9, 12
П. 4	**Міста і містобудування ранньомодерної Європи** 1. Теоретичні розробки планування міст діячів Ренесансу. 2. Містобудування Італії у XV–XVII ст. 3. Містобудування Франції у XV–XVII ст. 4. Містобудування Англії у XV–XVII ст. 5. Містобудування Німеччини та Центральної Європи у XV–XVII ст.	**2**	1, 2, 3, 5, 6, 12
П.5	**Міста і містобудування XVIII – першої пол. XIX ст.** 1. Ідеї Просвітництва щодо розвитку міст. 2. Містобудування Франції у XVIII – на поч. XIX ст. 3. Містобудування Англії у XVIII – на поч. XIX ст. 4. Містобудування Німеччини та Австрії у XVIII – на поч. XIX ст. 5. Містобудування Північної Америки у XVIII – на поч. XIX ст.	**2**	1, 2, 3, 11, 14

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем семінарських занять	Обсяг годин	Література порядковий номер
ЗМ2 П.6	**Міста і містобудування другої пол. XIX – поч. XX ст.** 1. Розвиток індустріального міста. 2. План реконструкції Парижу барона Османа. 3. Містобудівна футурологія (А. Сент-Елія та Т. Гарньє). 4. Є. Говард та ідеї «міста-саду». 5. Розвиток американських міст. Перші хмарочоси	**2**	1, 2, 3, 5, 6, 7
П.7	**Міста і містобудування міжвоєнного періоду (1920 – 1930-ті рр.)** 1. Особливості містобудування міжвоєнної доби. 2. Містобудівні ідеї Ле Корбюзье. 3. Містобудівні ідеї радянських архітекторів та урбаністів. 4. Містобудівні проєкти та реалізації німецьких архітекторів та урбаністів.	**2**	1, 3, 4, 6, 7, 8
П.8	**Міста і містобудування після Другої світової війни** 1. Повоєнна відбудова та реконструкція європейських міст. 2. Функціональні та композиційні засади містобудування др. пол. XX ст. 3. «Інтернаціональний стиль» і містобудування. 4. Містобудівна теорія та практика в СРСР, УРСР.	**2**	1, 3, 5, 12, 14
П.9	**Сучасне постіндустріальне місто** 1. Постіндустріальна цивілізація. Урбанізаційні тенденції. 2. Агломерації, конурбації, мегаполіси. 3. Субурбанізація, реурбанізація, джентрифікація. 4. Розвиток транспорту та інфраструктури в містах. 5. Проблеми сучасних міст.	**2**	1, 3, 5, 12, 14

Всього: модулів – 1; змістових модулів – 2.

3.4. Завдання для самостійної роботи студента

***Таблиця 4** – Зміст самостійної роботи*

Найменування показників	Всього	Семестр 4
Виконання курсового проекту (роботи)	-	-
Виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	24
Підготовка до семінарських занять та контрольних заходів	10	10
Підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-
Підготовка до підсумкової роботи	10	10
Самостійна робота, год., у т. ч.	54	54

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у табл.5

***Таблиця 5** – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення*

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
М 1	**Загальна історія урбаністики**	**24**	
ЗМ1	**Теми занять**	**10**	
Т.1	Європейське та азійське місто: концептуальні відмінності.	**2**	1, 2, 5, 8, 10, 11
Т.2	Міста хеттів. Міста Ассирійського та Нововавілонського царств. Дур-Шаррукин і Новий Вавилон. Міста Перської держави. Персеполь. Міста давньої Індії. Хараппська цивілізація та її міста. Форум Траяна. Міста Пальміра і Гераса. Рядова забудова. Технічне обладнання і благоустрій.	**2**	1, 3, 5, 8, 12, 14
Т.3	Середньовічні міста Центральної та Східної Європи: Чехії, Словаччини, Польщі, Угорщини, Прибалтійських країн. Природні, соціальні, воєнно-стратегічні чинники. Характерні плани забудови. Ансамблі міських центрів: замки, ринки, монастирі.	**3**	1, 4, 6, 8, 10
Т.4	Міста позаєвропейського світу доіндустріальної доби. Середньовічні міста Близького Сходу. Міста Середньої Азії та Ірану. Містобудування у феодальній Індії. Містобудування у феодальному Китаї. Міста держав тропічної Африки. Міста доколумбової Америки.	**3**	1, 2, 4, 6, 8
ЗМ 2	**Теми занять**	**14**	
Т.5	Творчість А. Ленотра. Паризькі бульвари та Єлисейські поля. Містобудівні роботи Ж. Мансара. Вандомська площа і площа Перемоги. Міста-фортеці і С. Вобан. Прояви французького класицизму в містобудуванні. Ф. Блондель і К. Перро.	**3**	1, 3, 5, 8, 9, 12
Т.6	І. Фішер фон Ерлах. Містобудування Німеччини: Карлсруе, Кассель. Перепланування Берліну. Палацові ансамблі Дрездена і Потсдама. К. Ф. Шинкель. Містобудування Північної Америки XVIII – поч. XIX ст. Нові поселення в Північній Америці, їхня специфіка. «Зразкові проєкти» міст. Розпланування територій.	**3**	5, 13
Т.7	Особливості просторової структури соціалістичних міст. Специфіка містобудування західного регіону УРСР.	**3**	1, 7, 8, 14

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література
			порядковий номер
Т.8	Ле Корбюзье та будівництво Чандігарху. Л. Коста та проєкт столиці Бразилії.	3	5, 8, 10, 12
Т.9	Проблеми сучасних міст та міста майбутнього.	2	1, 12, 14

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4. 1. Основна література:

1. Пятницькова І. І. Урбаністичні дослідження в сучасній українській історіографії. Одеса: ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства». 2021 URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1919/1/Урбаністичні%20дослідження%20у%20сучасній%20українській%20історіографії_Пятницькова_%20І. В..pdf
2. Баланюк Ю.С. Історія архітектури і містобудування: тексти лекцій / роз.: Ю. С. Баланюк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 119 с. https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7008
3. Коваленко О.В. Історична урбаністика. Курс лекцій. http://lecture.in.ua/kurslekcij-istorichna-urbanistika.html
4. Петрів О. В. Історія архітектури : підручник. Львів : «Магнолія-2006», 2020. 209 с. https://magnolia.lviv.ua/wp-content/uploads/2024/05/Istoriia-arkhitektury-_zmist.pdf

4.2.Додаткова література:

5. Стоянова Г.М. Урбаністична культура в спектрі міждисциплінарних досліджень. Сучасна освіта: проблеми, реалії та перспективи: матеріали Міжрегіон. наук.-прак. онлайн-конф. (м. Миколаїв, 29 квіт. 2021 р.) / за заг. ред. Н. О. Рижевої. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2021. С. 59-64. https://www.google.com/search?q=%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%8F%D0%BD%D0%BE%
6. Малярчук О.М. Соціально-економічні процеси в західному регіоні Української РСР (1964–1991) : монографія. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2023. 552 с. http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/9448/1/7394s.pdf

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

7. Центр міської історії Центрально-Східної Європи. http://www.lvivcenter.org/uk/.
8. Прато Б. Дж., Пардо І. Урбаністична антропологія. http://mics.org.ua/journal/index.php/mics/article/view/2/1
9. Рєпіна Л.П. Місто, суспільство, цивілізація: історична урбаністика у пошуках синтезу. URL: http://socio.125mb.com/gorod-obschestvo-tsivilizatsiya-istoricheskaya-17844.html
10. Верменич Я.В. Історична урбаністика в Україні: теорія містознавства і методика літочислення. http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-5659-0/978-966-02-5659-0.pdf
11. Безлюбченко О. С., Завальний О. В. Урбаністика : навч. посібник для студентів напряму підготовки «Будівництво». https://eprints.kname.edu.ua/41622/1/2015%202%D0%9D%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%B5%20%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf
12. Константінова В.К. Урбанізація: південноукраїнський вимір (1861-1904 роки). http://history.org.ua/LiberUA/978-966-488-066-1/978-966-488-066-1.pdf
13. Кравченко О. І. Культурні трансформації міста в постіндустріальну добу. http://www.ukrbook.net/litopys/avtoreferat/2020/L_ad_1_2020.pdf
14. Урбаністика XXI століття. https://www.slideshare.net/slideshow/xxi-pptx/254091149

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в табл. 6.

***Таблиця 6** – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами*

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування. ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та топологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища на засадах безпековості, екологічності, енергоефективності, інклюзивності. ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.	МН 1.1 – лекція МН 1.3 – бесіда МН 7 – аналітичний МН 9 – порівняння МН 10 – узагальнення МН 20.2 – дискусія, диспут МН 18 – самостійна робота вдома МН 20.3 – мозковий штурм	МФО 3 – диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль (доповіді та дискусія) МФО 8 – тестовий контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в табл.7.

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома змістовими модулями. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань.

***Таблиця 7** – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Загальна історія урбаністики»*

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (П. 1) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (П. 2) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (П. 3) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (П. 4) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (П. 5) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (П. 6) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (П. 7) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (П. 8) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (П. 9) – усне опитування, дискусія, тестові завдання	8
Підсумкова робота	28
Усього:	**100**

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в табл.8.

***Таблиця 8** – Рівні навчальних досягнень*

Рівні навчальних досягнень	**Відсоток балу за виконання завдань**	**Критерії оцінювання навчальних досягнень**	
		Теоретична підготовка	**Практична підготовка**
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90–100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75–89	Вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60–74	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	Має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в табл.9).

***Таблиця 9** – Шкала оцінювання: національна та ECTS*

Національна	**Університетська (в балах)**	ECTS	**Визначення ECTS**
Відмінно	90–100	A	**Відмінно** – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82–89	B	**Дуже добре**– вище середнього рівня з кількома помилками
	75–81	C	**Добре** – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67–74	D	**Задовільно**- непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60–66	E	**Достатньо** – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35–59	FX	**Незадовільно** – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0–34	F	**Незадовільно** – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням, з відповідними технічними засобами, обладнанням, приладами, комп'ютерами. Методичні матеріали, робоча програма та література з навчальної дисципліни «Історія української державності» розміщені у MOODLE.